

Wytyczne do projektu aranżacji ekspozycji stałej

Przy projekcie aranżacji należy zaplanować wykorzystanie najnowszych technologii stosowanych we współczesnym muzealnictwie oraz nowatorskich metod prezentacji muzealiów. Integralną częścią aranżacji powinny być elementy umożliwiające odbiorcy interaktywne zwiedzanie oraz kreatywną zabawę w przestrzeni ekspozycji.

I WSTĘP

Informacje ogólne - koncepcyjne

Merytoryczno-wystawiennicza część wystawy skupiać się będzie w obrębie trzech kondygnacji, a cała ekspozycja opierać się będzie na trzech tematach: etnograficznym (kondygnacja 0), historii grudziądzkich spichlerzy i ich roli w życiu gospodarczym i militarnym miasta (kondygnacja -1) oraz historii grudziądzkiego przemysłu związanego z uprawą i obróbką zbóż (kondygnacja -2).

Na najwyższej kondygnacji (+2) przewiduje się część biurowo-magazynową, natomiast na kondygnacji poniżej (+1) salę kinowo-edukacyjną. W Muzeum planowane jest także utworzenie części tzw. komercyjnej (kondygnacja -3) z kawiarenką oraz sklepikami z pamiątkami nawiązującymi do tematyki muzeum.

Wszystkie sale wystawowe dostosowane będą dla osób niepełnosprawnych w postaci windy, toalet, czy też elementów ekspozycji z możliwością dotyku niektórych obiektów i audiodeskrypcji. Ze względu na różne predyspozycje zwiedzających możliwe będzie wypożyczenie w kasie audio przewodników (nagrania w 3 językach: polskim, angielskim i niemieckim).

Ciągi komunikacyjne

Wejście do oddziału muzeum znajdować się będzie od strony ulicy Spichrzowej, na kondygnacji 0. Na budynku, nad wejściem przewiduje się montaż stylizowanego szyldu w formie podświetlanego neonu z nazwą muzeum. Obok wejścia znajdować się powinna także tablica z krótką informacją o muzeum. Ciąg wystawienniczy przebiega od kondygnacji 0, poprzez kondygnację -1 i -2, do poziomu -3, na którym znajduje się wyjście (przez tzw. część komercyjną muzeum) na aleję Piotra z Grudziądza od strony Wisły. Przy wyjściu planowane są schody, przy których umieszczony zostanie zewnętrzny system wystawienniczy do wykorzystania na planszowe wystawy czasowe. Dodatkowym elementem będzie makieta dotykowa umiejscowiona na podstawie studni znajdującej się przy schodach. Makieta dotykowa przedstawiać ma ciąg spichlerzy z zarysem Wisły i Góry Zamkowej, a także zawierać znacznik „tu jesteś”. Legenda makiety winna być z tekstem tradycyjnym i brajlowskim w języku polskim i angielskim. Podstawa studni powinna być wyłożona materiałem nawiązującym do architektury schodów i ogrodzona balustradą (jak najmniej ingerującą w panoramę).

Ciągi komunikacyjne powinny być zaprojektowane w taki sposób, iż tworzą harmonijną całość z przestrzeniami ekspozycyjnymi. Do ich aranżacji można wykorzystać w formie wydruków wielkoformatowych archiwalne zdjęcia oraz fotografie obrazów, rycin i planów

znajdujących się w zbiorach muzeum. Część fotografii wielkoformatowych na klatce schodowej może być podświetlana.

W całości projektu należy uwzględnić również odpowiedni kolor stolarki drzwiowej pasujący do aranżacji – tam gdzie jest to możliwe proponuje się zastosowanie drzwi szklanych, które wydają się najbardziej neutralne w pomieszczeniach muzealnych.

II KONCEPCJA WYSTAWIENNICZA I ELEMENTY ARANŻACYJNE

Elementy aranżacyjne właściwe dla każdego z poziomów wystawienniczych

Ekspozyty umieszczone w zabudowanych gablotach z ciepłym oświetleniem ledowym oraz na postumentach. Niezależnie od oświetlenia w gablotach należy zaprojektować oświetlenie podsufitowe w formie szynoprzewodów z punktowym, ciepłym światłem ledowym. Obiektom będą towarzyszyły multimedia w postaci wbudowanych w zabudowę ekranów dotykowych z systemem czujek automatycznych uruchamiających projekcję.

Przy tworzeniu aranżacji przestrzeni wystawienniczej należy uwzględnić również projekty wydruków wielkoformatowych ze zdjęciami, wydruków z tekstem i etykiet informacyjnych do eksponatów.

Kondygnacja +2 (magazynowo-biurowa)

- Biura pracowników merytorycznych wraz z częścią magazynową oraz zapleczem socjalnym

- Serwerownia

Kondygnacja +1 (edukacyjna)

- Sala edukacyjna

W sali tej będą się odbywały zajęcia zarówno dla grup zorganizowanych, jak i dla indywidualnych odbiorców w zróżnicowanym wieku. Z tego względu planuje się tam wstawienie stolików i krzeseł, których ustawienie może być zmienne w zależności od potrzeb. Motywem przewodnim zajęć będą nadwiślańskie spichlerze i przechowywane w nich zboże. Planuje się umożliwienie odbiorcom wypiekanie własnych bułeczek i pokazanie na ich przykładzie drogi „od ziarenka do bochenka”. W sali należy zaplanować również system szafek do przechowywania materiałów do zajęć edukacyjnych. Elementy wyposażenia w miarę możliwości winny być spójne z projektem aranżacji wnętrz.

- Sala kinowa

Należy uwzględnić aranżację ścian – wyposażenie sali kinowej realizowane przez wykonawcę robót budowlanych.

- Ekspozycja dla dzieci

Nowoczesna zabudowa ściany z przeszklonymi miejscami do prezentacji eksponatów (przestrzenie zamykane na zamki) oraz wyciętymi przestrzeniami na siedziska, elementy do zabawy dla dzieci.

Kondygnacja 0 – poziom wejścia od ulicy Spichrzowej

- Szatnia wraz z kasą biletową z pomieszczeniem dla ochrony

Standardowe wyposażenie szatni w postaci wieszaków z numerkami, lady oraz systemu do sprzedaży biletów. Swoim charakterem otwarta szatnia powinna nawiązywać do znajdującej się obok ekspozycji. W przestrzeni szatni należy również uwzględnić miejsce na informacje ważne dla zwiedzających: cennik, regulamin zwiedzania itp.

- Ekspozycja w holu

W otwartej przestrzeni należy wprowadzić rekonstrukcję drewnianego młyna (makieta do zabawy dla dzieci, np. w formie kulkodromu), a także proponuje się wkomponowanie innych elementów spójnych z tematyką muzeum, np. kogi (fragment bądź całość) umożliwiającej zabawę dzieciom (schodki, barierki, liny, drabinki, kotwice, worki, beczki itp.), drewnianych wózków i taczek do przewożenia różnych towarów na statek itp. Konieczne oświetlenie punktowe na szynoprzewodach. Pod rekonstrukcją nawierzchnia bezpieczna, dedykowana placom zabaw.

Przestrzeń ta będzie wprowadzać do pierwszej sali ekspozycyjnej i w jej obrębie planowane jest umieszczenie wirtualnego prezentera – multimedialnej projekcji flisaka zapraszającego na wystawę.

- Sala ekspozycyjna (etnograficzna)

Prezentacja dawnych form uprawy, przetwarzania i przechowywania zboża z uwzględnieniem transportu szlakiem wiślanym zmierzająca do ukazania Polski, jako „spichlerza Europy”, a jednocześnie ukazująca kulturowy fenomen rzeki. Wykorzystanie współczesnych technik wystawienniczych (multimedia, prezentacje) i wybranych zabytków muzealnych przyczyni się do pełnego ukazania tego elementu kultury i funkcjonowania człowieka. Koncepcja wystawy uwzględni formy najdawniejsze, jak i te z okresu rozkwitu kultury tradycyjnej, dając zwiedzającym możliwość poznania jak najszerzego tła dla wybranego dla tej części ekspozycji zagadnienia.

Prezentacja wyżej wymienionych treści odbędzie się w oparciu o ikonografię, rekonstrukcje typów łodzi, wykorzystanie zabytków muzealnych dotyczących rybołówstwa oraz prezentację multimedialną ukazującą zróżnicowany charakter upraw, wiślanej żeglugi, rozmaitych typów zawodowych oraz specyfikę klimatu nabrzeża wiślanego.

Kondygnacja -1

- Sala ekspozycyjna (historia grudziądzkich spichlerzy)

Wisła i grudziądzkie spichrze to elementy potwierdzające rolę miasta jako liczącego się ośrodka handlu zbożem i rzemiosłem. Spichrze poza funkcją magazynową pełniły także ważną rolę militarną.

- W formie multimedialnej przedstawiamy zarys historii poszczególnych spichlerzy - podając krótkie informacje np. wymieniamy ile ma kondygnacji, kiedy został zbudowany, kto był jego właścicielem, ewentualnie kiedy przebudowano go na cele mieszkalne itp. Na ekspozycji warto pokazać wnętrze spichrza, ewentualnie na przykładzie spichrza nr 17 (Muzeum), w którym zachowało się autentyczne wnętrze z XVII wieku (zabytkowa więźba dachowa, drewniane, dwuprzęsłowe stropy wsparte na rzędach słupów i podciągu oraz drewniane, drabiniaste schody) lub planów spichrza, który przewidziano do adaptacji. Te informacje winny być zawarte w multimedialnych, gdzie zilustruje się także na podstawie fragmentów dawnych widoków miasta, urządzenia typu rynny spustowe, itp., pokaże tragarzy i cały ruch na nabrzeżu. Znajdą się tu także liczne zdjęcia, ryciny, plany przebudowy, archiwalia od czasów średniowiecza do pierwszej połowy XX wieku.
- Dodatkowym elementem będzie makieta multimedialna na zasadzie video mappingu. Ma ona przedstawiać animowaną infografikę z dynamiczną projekcją zawierającą muzykę i głos lektora. Animowana projekcja przedstawiać będzie fazy rozwoju miasta wzdłuż linii Wisły – zawartość zostanie wskazana przez muzeum.
- Życie codzienne nabrzeża na przestrzeni wieków - przykładowy sposób aranżacji: na jednej ze ścian zamontowana okiennica, taka jak w spichrzu, otwieramy ją. Po otwarciu na ekranie ukazują się widoki nabrzeża – fragmenty z dawnych rycin, pocztówki lub ich fragmenty, płynące łodzie z załadunkiem, flisacy, żegluga na Wiśle itp.; słychać gwar, sygnał dźwiękowy parostatku itp. Także eksponaty: korzec, wagi typu bezmian itd. Przy wadze worki na mąkę (wypchane) oraz snopki związane powrosem trzech podstawowych zbóż: pszenicy, żyta i owsa. Atrakcją dla dzieci będzie wirtualna mysz – projekcja myszy biegającej po podłodze na obszarze 2-3 m. Można również uwzględnić kota leżącego na workach ze zbożem.
- Wyeksponowanie funkcji pieniądza w handlu; historia pieniądza, począwszy od wymiany towarowej; towarowo-pieniężnej i pieniężnej. W formie zabawy interaktywnej zabawa w zakupy różnych produktów na przestrzeni wieków (sól, chleb, krowa, koń, naczynia) w ujęciu: świat, Europa, Ziemia Grudziądzka

Kondygnacja -2

- Pomieszczenie socjalne i szatnia dla pracowników obsługi

- Sala ekspozycyjna (historia grudziądzkiego przemysłu)

Głównym motywem sali „przemysłowej” będzie zaprezentowanie historii grudziądzkiego przemysłu, zwłaszcza w kontekście produktów zbożowych oraz cechu (jak również wyrobów) piekarskiego. Do głównych gałęzi przemysłowych zaprezentowanych na sali, poza wspomnianym cechem piekarskim, zaliczamy produkcję alkoholi oraz maszyny i urządzenia

rolnicze. Chronologicznie zostanie zaprezentowana historia przemysłu grudziądzkiego od czasów średniowiecza (cechu piekarskiego), aż do okresu II RP.

Sama ekspozycja może być podzielona na 6 części:

- Historia rozwoju przemysłu w Grudziądzu od II połowy XIX wieku do II RP
- Znaczenie wystaw przemysłowych w Grudziądzu (1872, 1885, 1896 i przede wszystkim 1925 r.)
- Młyny Grudziądzkie (kopie z okresu średniowiecza, skany planów budowlanych i zdjęcia Młyna Rosanowskiego i Młyna Górnego)
- Piekarstwo (zakłady piekarskie, przywileje, cech piekarski w okresie pruskim i II RP)
- Browarnictwo i Gorzelnictwo (browar Kuntersztyn, browar Sommera, fabryka wódek Ruchniewicza i Bronikowskiego)
- Fabryka Maszyn Rolniczych Ventzkiego (zdjęcia, plany zakładu itp.)

Na sali proponuje się również rekonstrukcję zakładu piekarskiego lub sklepu z towarami alkoholowymi lub kolonialnymi. Ważnym elementem uzupełniającym byłyby beczki lub tuby prezentujące wewnątrz różne gatunki zbóż.

Kondygnacja -3

- Sklep muzealny

- Kawiarnia

Przestrzenie komercyjne powinny być zaprojektowane w taki sposób, iż tworzą harmonijną całość z przestrzeniami ekspozycyjnymi i ciągami komunikacyjnymi. Do ich aranżacji można wykorzystać w formie wydruków wielkoformatowych archiwalne zdjęcia oraz fotografie obrazów, rycin i planów znajdujących się w zbiorach muzeum.

Uwaga: Przy projekcie kondygnacji -3 należy być w kontakcie z inspektorem nadzoru konserwatorskiego, gdyż przewidziano w jej obrębie wyeksponowanie fragmentów muru.